

Indonesische minderheden in de knel

■ Christenen in Bogor kunnen Kerst niet in eigen kerk vieren door protesten van radicale moslims

REPORTAGE

Edwin Mooibroek
Bogor

“Dwing ze hier weg te gaan”, roept een radicale moslim. Zo’n zeventig christenen in Bogor willen de Kerst vieren in hun eigen – nog niet afgebouwde – Yasminkerk, maar ze mogen er niet door. Honderden agenten hebben het terrein hermetisch afgesloten. Voor de afzetting demonstrenen tientallen leden van radicale groeperingen tegen de bouw. De christenen rest geen andere mogelijkheid dan de aftocht te blazen. “Ik ben erg verdrietig. God ziet dit, God is niet blind”, reageert een duidelijk geëmotioneerde kerkganger. De burgemeester van Bogor, op West-Java, niet ver van Jakarta, heeft onder druk van de protesten de bouwvergunning ingetrokken. Al ruim anderhalf jaar is het terrein afgesloten. Elke zondag proberen de christenen op hun eigen terrein een kerkdienst te houden, maar tevergeefs, ook deze Kerst.

Het Hooggerechtshof en de ombudsman hebben bepaald dat de kerk wel open moet, maar de burgemeester van Bogor trekt zich daar niets van aan. Volgens hem kan hij geen activiteiten in de kerk tolereren vanwege de veiligheid en de bezwaren van buurtbewoners. “We willen christenen niet tegenhouden om Kerst te vieren, zolang het maar op de juiste plaats is”, aldus de burgemeester in *The Jakarta Post*. De leden van de kerk is aangeboden om de kerstdienst in een gehuurd gebouw te houden. Dat hebben ze geweigerd.

“Dit is het gevolg van de groei van radicale moslimgroeperingen in Indonesië”, zegt Bona Sigalingging van de Yasminkerk. “Ze kunnen groeien doordat de Indonesische regering faalt bij het handhaven van de grondwet, waarin staat dat minderheden beschermd moeten worden. Ze zijn bang voor de radicale groeperingen. De nationale overheid doet niets, dat is erg gevaarlijk. De burgemeester van Bogor kan gewoon z’n gang gaan en een uit-

spraak van het Hooggerechtshof negeren.”

Bahrul Hayat, secretaris-generaal van het ministerie van religie, begrijpt de opwinding niet. “Dit is maar één zaak, we hebben heel veel kerken in Indonesië waar het wel goed gaat. Op Papua en op Bali zijn er problemen om een moskee te bouwen, maar daar hoor je niemand over. Er is vrijheid van religie in Indonesië. Voor de bouw van moskeeën, kerken en religieuze gebouwen van andere religies gelden dezelfde regels.”

De mensenrechtenorganisatie Setara telde dit jaar 244 gevallen van religieus geweld in Indonesië, iets meer dan vorig jaar. De groei wordt vooral veroorzaakt door een toename van radicale groeperingen. “In de meeste gevallen gaat het om verbaal geweld en intimidatie. We zien dat de tolerantie afneemt, vooral in stedelijke gebieden”, vertelt vice-voorzitter Bonar Tigor Naipospos. “De overheid weet niet hoe ze met de radicalen moeten omgaan. Ze zijn bang de steun van moslimgroepe-

ringen te verliezen als ze hard ingrijpen.”

Hayat bestrijdt dat Indonesië niets doet tegen radicale groeperingen. “Maar het land zit in een overgangsfase, zowel op sociaal als politiek gebied. Er is nu vrijheid van meningsuiting, we moeten mensen opleiden. Het is niet zo gemakkelijk als vroeger.”

Volgens Setara hebben naast de christenen vooral de Ahmadiyah het zwaar in Indonesië. Deze islamitische stroming gelooft niet dat Mohammed de laatste profeet was en dat is tegen het zere been van veel moslimgroeperingen. In februari werd op West-Java een groep Ahmadiyah aangevallen. Drie leden werden op gruwelijke wijze vermoord.

De politie was aanwezig, maar greep niet in.

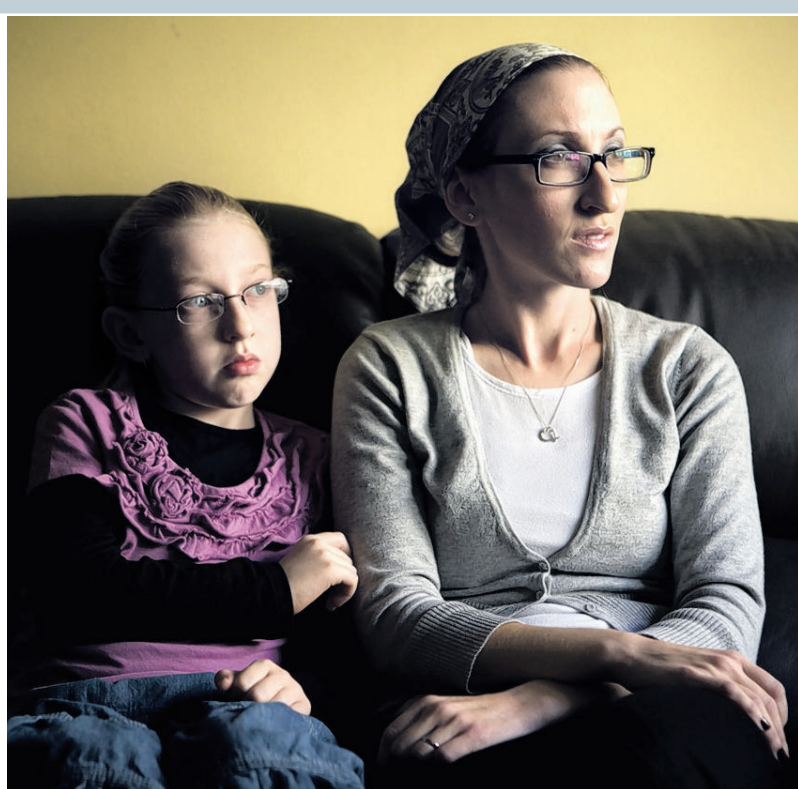
“Het was duidelijk een georganiseerde actie van een radicale groep”, zegt mensenrechtenactivist Naipospos. “We hebben bewijs gevonden dat deze groep gesteund wordt door gepensioneerde generaals die de regering van president Yudhoyono willen ondermijnen.”

De leden van de Yasminkerk in Bogor zijn inmiddels uitgeweken naar een huis om daar hun kerstdienst te houden. De woonkamer en tuin zitten vol. Er wordt gezongen en gebeden. Leden van Banser, de jongerenorganisatie van de Nahdlatul Ulama (NU), zijn er om de veiligheid rond het huis te garanderen. Wijlen oud-president Wahid stond lange tijd aan het hoofd van de moslimorganisatie NU. Zijn zus Lily Wahid is naar de dienst gekomen om de christenen een hart onder de riem te steken. “Ik ben erg boos dat de mensen hun kerk niet in mogen”, zegt ze. “In dit land moet er godsdienstvrijheid zijn. Maar sommige gangsters proberen dat te verstoren.”

‘Regering doet niets uit angst voor radicale groepen’

Ultra-orthodoxe joden in Beit Sjemessj laten zich horen. Het bord roept vrouwen op om uit de buurt te blijven.

Naama Margolis en haar moeder Hadassa.

FOTO'S AP

In Beit Sjemessj regeren orthodoxe joden de straat

■ Meisje (8) durft niet naar school omdat ultra-orthodoxen haar bespuugen en uitschelden voor hoer

Inez Polak

Het was gisteren in het Israëliëse stadje Beit Sjemessj niet de politie die de achtervolging inzette, maar het waren honderden ultra-orthodoxe joden die de politie achtervolgden en ze met stenen verjaagden uit ‘hun’ straten, terwijl ze onderweg nog wat vuilnisbakken in de fik staken.

De politie in het stadje nabij Jeruzalem had opdracht gekregen om de pamfletten te verwijderen waarin vrouwen wordt opgedragen zich naar de andere kant van de straat te spoeden opdat ze geen aanstoot zouden geven aan de mannen.

Die pamfletten zijn verre van nieuw. Ze zijn ook te vinden in de ultra-orthodoxe wijken in Jeruzalem en nabij Tel Aviv. Tot nu toe refereert de overheid een oogje dicht te knijpen om de ultra-orthodoxe joden niet tegen zich in het harnas te jagen.

Maar met het toenemende extre-

misme en de expansiedrift van de ultra-orthoxie groeit het onbehagen, niet alleen onder de seculiere joden, maar ook onder de gematigder gelovigen. Al blijft tot nu toe hun verzet bij incidenten.

Zo haalde tien dagen geleden een jonge vrouw het nieuws omdat ze weigerde gehoor te geven aan ultra-orthodoxe mannen die eisten dat ze achter in de bus – op weg naar een religieuze wijk in Jeruzalem – zou plaatsnemen. Uiteindelijk zette de

Seculiere joden trekken liever weg dan een kansloze strijd aan te gaan

chauffeur de bus aan de kant om de hulp van de politie in te roepen. Na een half uur werd de reis voortgezet, met de vrouw voorin. In de media kreeg ze meteen de bijnaam Rosa Parks, naar de zwarte Amerikaanse die weigerde toe te geven aan de segregatie tussen blank en zwart.

Sinds afgelopen vrijdag is ook Beit Sjemessj in de ban van de confrontatie. In het weekjournaal verscheen het achtjarige meisje Naama, dat vertelde dat ze bang was om naar school te gaan. Onderweg was ze meerdere malen bedreigd door ultra-orthodoxe joden, voor hoer en bastaard uitgescholden en bespuugd. Ze zou zich niet gepast kleden. Op de televisie was te zien hoe het – kuis geklede – blonde meisje in huilen uitbarst als haar moeder, een immigrante uit de VS met hoofddoek(!), haar aan de hand meeneemt. Ze weigert verder te lopen. Vervolgens vertelt een ultra-orthodoxe inwoner dat hij het heel logisch vindt dat zelfs

een achtjarig meisje wordt bespuugd als ze zich niet gepast kleedt. “Ik ben een gezonde man”, voegt hij daar veelbetekenend aan toe.

Toen vervolgens dit weekeinde cameraplougen zich voor reportages naar Beit Sjemessj begaven, werden ze verjaagd. Premier Netanjahoe reageerde dat er in Israël geen plaats is voor extremisten die hun geloof aan anderen willen opleggen. Hij voegde eraan toe dat met de politie is afgesproken dat ze kordaat zal optreden tegen “zij die spuwen, geweld gebruiken of anderszins bedreigend zijn voor anderen” en dat “straatborden waarin mannen en vrouwen worden opgeroepen om aan verschillende kanten van de straat te lopen zullen worden weggenomen”.

Met als gevolg confrontaties tussen de politie en ultra-orthodoxe inwoners. De laatsten vormen een groeiende gemeenschap in het stadje door hun hogere geboortecijfers, maar ook omdat vele ultra-ortho-

doxe jonge paren hier naartoe verhuizen, door gebrek aan woningen in Jeruzalem. Tegelijkertijd trekken niet-religieuze bewoners steeds vaker weg, liever dan, zoals zij het noemen, de kansloze strijd aan te gaan.

Op Facebook is inmiddels wel een actiegroep opgericht, die de naam van het meisje draagt, Naama. De groep heeft voor vandaag opgeroepen tot een betoging in Beit Sjemessj en de seculiere Israëliërs uit het hele land opgeroepen om deel te nemen.

Orthodoxen invloedrijk

Ultra-orthodoxen maken nu nog zo’n 10 procent uit van de 7,7 miljoen Israëliërs. Hun geboortecijfers zijn hoog – in de kleuterklassen zijn de orthodoxen al in de meerderheid. Ook hun politieke invloed is door de coalitievorming buitenproportioneel groot.